

Landstingsstyrelsen

Region Jönköpings län - ställningstagande till vissa frågeställningar

Inledning

För den fortsatta processen med att från 2015-01-01 bilda Region Jönköpings län behövs fullmäktiges ställningstagande vad avser

- former för avveckling av Regionförbundet
- finansiering av nuvarande Regionförbunds kostnader som avlastas primärkommunerna
- organisation för verksamheter med skiftande ägarstruktur och finansiering
- eventuellt värdskap för primärkommunala verksamheter inom ramen för primärkommuner i samverkan.

Avveckling av regionförbundet -likvidation

I och med riksdagens beslut om att Landstinget från och med 2015 från Regionförbundet övertar det regionala utvecklingsansvaret enligt lag SFS 2010:630 så kommer Regionförbundet i Jönköpings län att avvecklas. Beslut har fattats i Landstinget (Lf 2013-11-26, § 131) och länets primärkommuner

att Regionförbundet avvecklas senast 2014-12-31.

att Regionförbundets kvarstående medel, efter att samtliga avvecklingskostnader reglerats, överförs till regionkommunen i syfte att finansiera regionala utvecklingsinsatser och uppstartskostnader.

Formen avveckling av regionförbundet beskrivs i förbundsordningen.

”§ 20 Regionförbundets likvidation

Om medlem utträtt ur Regionförbundet, eller om medlemmarna beslutat att Regionförbundet ska avvecklas ska Regionförbundet träda i likvidation.

Likvidationen verkställs av styrelsen i egenskap av likvidator.

Vid skifte av Regionförbundets tillgångar i anledning av likvidationen ska den i § 16 angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna tillämpas”

I frågan om hur tillgångar ska skiftas har således länets kommuner och Landstinget fattat beslut som innebär avsteg från förbundsordningen.

När det gäller avvecklingen av Regionförbundet så ska enligt förbundsordningen den formella likvidationen ske genom regionsstyrelsen. Då den nuvarande regionsstyrelsen är vald till och med 2014-12-31 och en likvidation kan genomföras först 2015-01-01 kan den nuvarande regionsstyrelsen inte verkställa likvidationen. I beredningsarbetet inför regionbildningen har därför träffats överenskommelse med länets kommuner att rekommendera samtliga förbundsmedlemmar att överlåta likvidationen på den nyvalda regionstyrelsen.

Regionkommunens finansiering av övertagna kostnader

För finansiering av nuvarande Regionförbunds verksamhet betalar Landstinget och länets primärkommuner en medlemsavgift. Medlemsavgiften för 2014 uppgår till 17 450 000 kronor varav Landstinget betalar 5 800 000 kronor (en tredjedel) och primärkommunerna 11 650 000 kronor (två tredjedelar).

De kostnader som Landstinget övertar och avlastar länets kommuner motsvarar ca 2 öre i utdebitering vilket förutsätts regleras genom motsvarande skattejustering. Beslut som beaktar denna förändring fattas under november 2014 i regionfullmäktige respektive länets kommunfullmäktigeförsamlingar.

Verksamhetsöverföringar - organisationer med blandad ägarstruktur och finansiering

Inför regionbildningen har en genomgång gjorts och en diskussion förts beträffande den framtida ägarstrukturen när det gäller länsgemensamma verksamheter med en idag blandad ägarstruktur och finansiering (bilagor). Verksamheterna som utretts är Smålands turism AB, Stiftelsen Jönköpings läns museum, Science Parksystemet, Energikontor Norra Småland, Jönköpings flygplats och Enterprise Europé Network (EEN). Beträffande EEN har landstingsstyrelsen 2014-04-08, § 68 beslutat efter överenskommelse med länets kommuner att ALMI Jönköping erbjuds bli värdorganisation.

För övriga organisationer har överenskommit med länets kommuner om följande inriktning.

Smålands turism AB

- oförändrad ägarstruktur och finansiering under en tvåårsperiod.

Jönköpings flygplats

- nuvarande regionalt stöd på 6 miljoner kronor bibehålls

Stiftelsen Jönköpings läns museum

- ingen ändrad finansiering (Jönköpings kommun svarar för lokaler och regionkommunen för verksamhetens omfattning o inriktning)
- regionkommunen påbörjar snarast ett arbete med att pröva former för en fördjupad organisatorisk och administrativ integration med regionkommunens kulturverksamhet.

Enligt stadgar för Stiftelsen kan den upplösas genom beslut av styrelsen och efter godkännande av Landstinget, Jönköpings kommun och Jönköpings läns hembygdsförbund. Stiftelsens tillgångar kan då överlämnas till annan organisation (exempelvis regionkommunen) som kan fungera som huvudman. Andra punktsatsen bör därmed kunna vidgas till en diskussion med stiftarna om en överföring till regionkommunen.

Energikontor Norra Småland

- inordnas 2016 i regionkommunen.

Science Parksystem

- inriktning är att projektägarskap för Science Parksystemet läggs hos Science Park Jönköping.
- fortsatt gemensam finansiering mellan regionkommun och länets kommuner (medfinansiering även från länsstyrelsen och Eu)
- Regionförbundet tar till regionbildningsgruppens möte 25 september i samråd med berörda parter fram förslag på fortsatt arbete med närmare koppling av Science-Parksystemen.

Primärkommuner i samverkan

Nuvarande Regionkommun har efter att kommunförbundet i länet avvecklades varit värd och genom Primärkommunala nämnden ansvarat för samverkan inom följande områden:

- Miljösamverkan F
- FoU-rum
- Skolan, förskola, grundskola, gymnasium
- Kurs och konferens

Eftersom Regionförbundet avvecklas behöver tjänstemannaorganisationen ha en ny placering.

Länets kommuner har meddelat önskemål om att verksamheten inordnas i regionkommunens organisation. Verksamheten ska i så fall baseras på avtal där primärkommunernas uppdrag till regionkommunen reglerar verksamhetens omfattning och finansiering. Om primärkommunerna så beslutar kan Regionkommunen åta sig detta uppdrag.

Inom regionkommunens politiska organisation kommer ett Kommunalt forum att inrättas där ledningar för regionkommun och primärkommuner möts för information och dialog kring länets utveckling och samråd/beredning inför de beslut som ska fattas inom regionkommunen. Enligt förslag till arbetsordning består organet formellt av fyra företrädare för regionkommunen och länets tretton kommunstyrelseordförande. Kommunalt forum kan uppdra till särskild politisk grupp att bereda vissa ärenden utifrån ämnesområden (ex hemsjukvård, trafik). För att bredda möjlighet till information och dialog ska vid några möten under året möjlighet ges till utökad representation.

Kommunalt forum i egenskap av enbart primärkommunala företrädare kommer enligt förslag att vara beslutsorgan för de primärkommunala verksamheter som organiseras inom regionkommunen.

Övrigt

I samverkan med länets kommuner har överenskommit att landstingets logotype och vision med redaktionella ändringar inledningsvis används i regionkommunen och att ett visionsarbete startar 2015.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att den nyvalda regionstyrelsen ansvarar för likvidation av Regionförbundet

att vid fastställande av utdebitering för 2015 beakta behov av en skattehöjning på två öre avseende Regionförbundets kostnader som avlastas länets kommuner

att godkänna inriktning för organisationstillhörighet/fortsatt arbete för här redovisade verksamheter med blandad ägarstruktur och finansiering.

att om länets kommuner så beslutar vara värd för primärkommunal verksamhet i samverkan.

LANDSTINGETS KANSLI

Agneta Jansmyr
landstingsdirektör

Stefan Schoultz
ekonomidirektör

2014-04-11

Landstingets kansli

Ulf Fransson

Stiftelsen Jönköpings läns museum

Inledning

Jönköpings läns museum är en stiftelse med följande stiftare: Jönköpings kommun, Jönköpings läns hembygdsförbund samt Jönköpings läns landsting. Stiftelsen bildades 1977.

Stiftelsen ska bedriva museiverksamhet genom att förvalta och vårda de samlingar som ägs av stiftelsen och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Som ansvarig för läns museiverksamheten ska stiftelsen bedriva och främja kulturmiljövård, museal verksamhet inom regionen och närstående kulturell verksamhet.

Med anledning av regionkommunbildningen från 1 januari 2015 har det bedömts angeläget att kortfattat beskriva Läns museets nuläge. Avsikten med denna PM är att *identifiera några aktuella frågeområden inför kommande politiska mandatperiod med avsikt på stiftelseformen som organisationsform.*

I museets målprogram för 2011-15 återfinns dess uppdrag formulerat *att genom delaktighet tillgängliggöra ett levande kulturarv*. I programmet finns vidare en rubrik *Vision 2015: nästa generation museum*. Den påföljande texten är av stort intresse för stiftelsens kommande arbete såväl avseende inriktning som organisationsform.

För ytterligare bakgrundsmaterial och statistik hänvisas till museets egna dokumentation och hemsida (www.jkpglm.se).

Nuläge

För år 2013 redovisar museet ca 55 årsarbetare och en budgetomslutning på ca 49 mkr. Det ekonomiska resultatet för 2013 uppgår till minus 0,2 mkr. Anslaget från Landstinget är 17,2 mkr och från Jönköpings kommun 9,3 mkr (hyreskostnad) samt bidrag från Riksantikvarieämbetet med 0,5 mkr. Stiftarkapitalet uppgår till 13 mkr.

Besökstalen uppgår till 137 000 för 2013.

Museets organisation är styrelse, museichef, ledningsgrupp och tre avdelningar (dokumentation/samlingar/publika aktiviteter, administration/service samt konsultverksamhet för arkeologi/byggnadsvård/konservering).

2014-04-11

Styrelse

Styrelsen består av 12 ledamöter och 9 suppleanter. Stiftarna utser vardera tre ledamöter, länsstyrelsen en ledamot samt därutöver museichef och personalrepresentant. Jönköpings läns konstförening utser en adjungerad ledamot.

Aktuella förändringar och frågor

Det avtal som tecknades mellan stiftelsen och Hembygdsförbundet 1977 gällande ersättning i form av arbetstid/tjänst till förbundet som kompensation för samlingar mm är uppsagt. Förhandlingar pågår om nytt avtal.

Inom styrelsen pågår en diskussion om framtida inriktning av museets verksamhet för att mera samverka med civilsamhället och svara upp mot ”public service-uppdrag”. Därvid är museets Målprogram ett viktigt dokument för styrelsen och stiftarna vid den kommande analysen.

Den sedan några år gällande samverkansmodellen är grundläggande för den fortsatta diskussionen och berör museets roll såväl nationellt, regionalt som lokalt.

Vidare pågår samtal i styrelsen om förvaltningsstruktur i framtiden. Därvid anknyter frågan även till kommande regionbildning och på vilket sätt museet kan komma att bli ett regionalt kulturpolitiskt verktyg, där regionkommunens ansvar och roll blir tydligt i perspektivet av nationell, regional och lokal kulturpolitik (samverkansmodellen).

Synpunkter och slutsatser

Som utredare konstaterar jag att kommande regionkommunorganisation kommer att svara för största ekonomiska bidraget till läns museet. Andra motsvarande kulturinsatser från Regionkommunen är till Smålands Musik och Teater med en verksamhet som för närvarande bedrivs i förvaltningsform.

I den nya regionkommunorganisationen från 2015 kommer kulturfrågor att beredas inom Nämnden för Arbetsmarknad/Näringsliv/Attraktivitet, vilket betyder att museifrågor i den del som gäller samverkansmodell och finansiering (del av) bereds i denna nämnd, samt beslutas i styrelse och fullmäktige. De strategiska och operativa frågorna åvilar i dagens organisatoriska modell stiftarna och styrelsen för museet, där regionkommunen kommer att vara representerad av tre ledamöter (av totalt 12).

Det finns starka skäl att analysera frågan vidare om ägarstruktur i stiftelsen och därtill hörande politiskt beslutsfattande, med hänsyn till det nationella kulturpolitiska uppdraget till regionerna (samverkansmodellen) och finansieringsbilden.

2014-04-11

Alternativ till traditionell stiftelse ska likaså studeras snarast under kommande mandatperiod i syfte att mera involvera Regionkommunorganisationen och dessutom avlasta administrativa uppgifter.

Min rekommendation innebär ingen omedelbar organisatorisk förändring i samband med regionkommunbildningen 1 januari 2015, men att frågan blir föremål för ingående analys tidigt under 2015.

LANDSTINGETS KANSLI

Ulf Fransson

Landstingets kansli

Ulf Fransson

Science-Park-Systemet inom Jönköpings län. Framtida organisation och finansiering.

Inledning

Sedan fem år tillbaka har Regionförbundet aktivt deltagit i arbetet och finansieringen av länets Science-Park-System (SPS). Länets Science Park är en ideell förening med länets kommuner som medlemmar m fl. Dessutom har sedan 2003 funnits ett framgångsrikt arbete benämnt Science Park Jönköping (SPJ). Även här har offentligt stöd via Regionförbundet aktivt medverkat till arbetet. Högskolan i Jönköping har varit och är en väsentlig samarbetspartner till båda systemen. Under 2013 har diskussionen om samarbete såväl gällande operativt arbete som ledning mellan de båda verksamheterna i länet accelererat och resulterat i samarbetsavtal.

Denna PM beskriver kortfattat bakgrunden till länets Science-Park-situation, pågående samarbetssträvanden samt aktuella utgångspunkter för den kommande processen.

Bakgrund

I Jönköpings län har det under de senaste drygt tio åren vuxit fram ett ur nationellt perspektiv effektivt och framstående system vad gäller stöd till nya skalbara affärsidéer och företag med tillväxtpotential. Verksamheterna tog sin utgångspunkt i den Science Park som etablerades i anslutning till Högskolan i Jönköping. Science Park Jönköping har som enda inkubator i Småland varit del i det nationella inkubatorsprogrammet sedan 2003, vilket är ett tydligt mått på nationell kvalitet. Redan tidigt fanns konkreta tankar kring att skapa en motsvarande verksamhet som täckte hela länet, vilket bl.a. tog sig uttryck i det Regionala Tillväxtprogrammet (RTP) som fastlades i september 2003, då med Länsstyrelsen som ansvarig för det regionala utvecklingsarbetet. Redan då fanns på några platser i länet verksamhet av detta slag och ett nätverk främst bemannat av näringslivschefer. Men från hösten 2009 tog verksamheten i länet ordentlig fart och s.k. ”Tillväxtarenor” etablerades efterhand i princip i alla länets kommuner, bemannade med affärscoacher på minst deltid i varje Tillväxtarena. Arbetet har därefter fortsatt att utvecklas och förfinats i sin struktur och metodik.

2014-04-11

Jönköpings Business Development (JBD), som startades 2007, har parallellt med utvecklingen ovan etablerats till ett långsiktigt regionalt investmentbolag, verksamt i tidig fas och sedan en tid även i mogen fas, exempelvis kopplat till ägarskiften. Ett etablerat samarbete finns mellan JBD och Science Park Jönköping. Ägarbilderna består av fem institutionella ägare samt tio privatinvestorer. Från inledningsvis en kapitalbas på 10,5 mkr har man idag vuxit till 30 mkr. Ambitionen är att öka denna successivt vilket innebär en fördubbling under 2014 och att därefter växa vidare i treårs-intervaller.

Nuläge

På senare tid har personalförändringar inom berörda organisationer gett anledning till en översyn av hur respektive verksamhet bedrivs och är organiserad. Detta har t.ex. medfört att i dagsläget är det gemensam VD för SPJ och JBD. Under 2013 har en likartad personalsituation uppstått inom SPS. Samtidigt som de berörda verksamheterna mera går in i ett verksamhetsutvecklande skede finns då anledning att se över vilka funktioner och kompetenser som i detta läge bäst gagnar verksamheternas fortsatta utveckling och hur dessa på bästa sätt verksamhetsmässigt kan samordnas. För att temporärt överbrygga den avsaknad av ledning som SPS drabbats av efter sommaren 2013 köps denna tjänst idag från SPJ.

De tre aktuella verksamheterna har rönt stort nationellt intresse gällande prestationsförmåga och kostnadseffektivitet, och på många håll försöker man efter sina förutsättningar efterlikna dessa. För att behålla och ytterligare förstärka länets nationella position och dra full effekt av de synergier som en ökad samordning kan medverka till finns nu anledning att ta nästa steg och därmed också i detta avseende sätta en ”nationell standard” för en regional innovationsmodell.

Motiv för ökad verksamhetssamordning

Man kan konstatera att beskrivna verksamheter har många beröringspunkter. Däremot är inte de operativa verksamheterna synkroniserade och samordnade på det sätt som bättre skulle bidra till att optimera satsade resurser och generera bästa möjliga nytta. Alla verksamheterna är dessutom vad gäller operativ drift beroende av medel från det offentliga systemet i någon form, vilket ytterligare är motiv för att än mer optimera medelsanvändningen.

Tillväxtarenorna i länet är idag bemanningsmässigt projektfinansierade på förhållandevis generösa grunder. Det är rimligt att anta att denna finansieringsmodell som i allt väsentligt gällt sedan hösten 2009 inte är långsiktigt uthållig utan att man efter 2014 måste finna en annan fördelning av kostnaderna, där ett ökat kommunalt ansvar kommer att krävas. En samordning skulle öka robustheten i systemet inför en sådan omdaning av verksamheterna ute i länet, för att överbrygga och täcka upp för eventuella luckor i bemanningen. På samma vis

2014-04-11

ökar även stabiliteten av verksamheten i SPS, om ledning köps från SPJ och därvid kan även sårbarheten vid personalförändringar minska.

I den antagna Regionala Utvecklings-Strategin (RUS) lyfts näringslivets betydelse fram som utvecklingskraft i länet. Detta gäller dels för strategin ”En internationellt ledande industriregion” men inte minst strategin ”Ett breddat näringsliv med betoning på kunskapsintensiva företag”, där föreliggande innovationsstruktur förväntas ha stor inverkan. För den sistnämnda strategin är därför en ökad samordning av SPS, SPJ och JBD en tydlig signal och lägger grunden för en operationalisering av strategin i kommande handlingsplaner.

I det kommande regionala strukturfondsprogrammet för Småland och Öarna (2014-2020) är ett av de tongivande insatsområdena (1) ”Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation”. I programmet lyfts bl.a. fram vikten och betydelsen av att etablera, utveckla och stödja hållbara innovationsmiljöer. En tätare samverkan mellan SPS, SPJ och JBD grundar för bättre förutsättningar att kunna få fram slagkraftiga projekt med denna konstellation som bas mot insatsområde 1 i EU-programmet.

Samverkansbeslut

Styrelserna för såväl SPS som SPJ har fattat samverkansbeslut och är positiva till gemensamt visionsarbete.

Av såväl organisatoriska skäl som verksamhetsmässiga skäl behålls alla tre verksamheter/organisationerna helt intakt vad gäller juridisk form och organisering. Samverkan sker helt med utgångspunkt och förankring i respektive styrelse och utifrån deras mandat mot sina ägare. Framtida erfarenheter får ligga till grund för eventuellt gemensam organisation.

Såvida SPJ förmår att leverera lämplig kompetens enligt den kravprofil som SPSs styrelse tagit fram, förefaller det vara en för alla såväl verksamhetsmässig som ekonomisk fördelaktig modell, att fortsätta på den temporära lösning som just nu sker vad gäller *verksamhetsledning* av SPS. Som ytterligare skäl till detta framförs att det skapar ökad flexibilitet i bemanning av ledning för SPS samtidigt som man slipper påta sig ett arbetsgivaransvar i föreningen. Härutöver ökas och förenklas incitamenten för att verksamhetsmässigt dra full effekt av samutnyttjande av olika resurser för systemets verksamhet i hela länet, som t.ex. ekonomi, marknad, annan expertkompetens m.m. SPS-kopplingen mot Högskolan i Jönköping blir också på detta vis starkare i och med Högskolans ägarroll och finansiär till SPJ, vilket gagnar båda parter.

Den ökade samordningen och de synergier detta kommer att medföra innebär också att vissa besparingar kommer att kunna ske, så att medel ur den avsättning som Regionförbundets styrelse gjort för verksamhetsledning och aktiviteter för 2014 med 2,9 mkr kommer att kunna omfördelas till annat inom SPS som t.ex. del i kommande affärscoach-finansiering.

2014-04-11

Analys och förslag till utgångspunkter för fortsatt process

Utifrån kontakter med representanter för såväl SPJ, JBD samt SPS och Regionförbundet har jag gjort följande konstateranden:

- Aktiv samordnad ledningsstruktur är säkerställd mellan de två Science-Park-organisationerna i regionen.
- För SPS är verksamhetsledning med aktiviteter fullfinansierad för 2014 med 2,89 mkr. Följande finansieringsbild gäller för 2014 avseende coacherna i regionen:

Finansiering av grundnivån – 400 tkr / kommun

	<i>Kommun</i>	<i>Länet (12 kommuner)</i>
Kommunen	100 000	1 200 000
Regionförbundet	115 000	1 380 000
Länsstyrelsen	25 000	300 000
Summa	60 % 240 000	2 880 000
EU (Reg.fond)	40 % 160 000	1 920 000
TOTALT/Tillväxtarena	400 000	4 800 000

Härutöver finansierar idag sex kommuner med ytterligare egna medel, inkl medfinansiering från EU, upp till heltidstjänst

- För att kostnadsbespara och förenkla administrationen bör det övervägas om inte stor del av bidraget för ledning som SPS erhåller från Regionförbundet för 2014, bör kanaliseras direkt till SPJ från 2015, för att bekosta verksamhetsledning för SPS och andra kostnader direkt hänförliga till detta.
- Beslut planeras i Regionförbundet under 2014 för finansiering 2015 med 2,5 mkr och för 2016 med 2,5-2,6 mkr för ledningsfunktioner jämte vissa gemensamma aktiviteter. Medfinansiering från EUs Regionalfond bör aktivt prövas.
- Gällande finansiering av coacher för 2015-16 och vidare framåt bör överläggningar snarast äga rum mellan Regionförbundet (RF), Landstinget och kommunerna samt SPS, SPJ, JBD och Högskolan, med RF som sammankallande. Därvid bör belysas huvudmannaskap för projektet, omfattning, finansiering mm. Finansiellt är utgångspunkten enligt Regionförbundets planering oförändrad kommunal finansiering 2015 (100 tkr/kommun och 300 tkr för Regionkommunen per kommun) samt för 2016 200 tkr per kommun och 200 tkr för Regionkommunen per kommun. Ansträngningar bör göras för att erhålla medfinansiering via EUs regionalfond.

2014-04-11

Slutsatser

Min bedömning är

*att fortsatt organiserat samarbete mellan Science ParkSystemet (SPS) och Science Park Jönköping (SPJ) är utvecklande för verksamheterna och ytterst för näringslivsutvecklingen i regionen,
att projektägarskap avseende Science ParkSystemet bör förläggas hos Science Park Jönköping (SPJ),
att överläggningar med samtliga berörda parter bör snarast ske under ledning av Regionförbundet samt
att beslut bör fattas snarast under 2014 avseende verksamheten för 2015-16.*

LANDSTINGETS KANSLI

Ulf Fransson

Landstingets kansli

Ulf Fransson

Energikontor Norra Småland

Inledning

Energikontor Norra Småland (EKNS) är ett samarbetsprojekt mellan Energimyndigheten, Regionförbundet, Landstinget och Länsstyrelsen. Swerea/SWECAS AB är värdorganisation för verksamheten som startade i mitten av 2012. Ett mycket nära samband finns med Länsstyrelsens Klimatråd.

Nuvarande uppdrag

De uppdrag som EKNS för närvarande har bestäms till vissa delar av Energimyndigheten och i övrigt av styrgruppens beslut om inriktning samt Klimatrådets uppdrag. Enligt Energimyndighetens projektbeskrivning kan uppdraget sammanfattas i följande:

Energikontoret skall samordna den kommunala energi- och klimatrådgivningen inom regionen samt utgöra en regional energiaktör och inneha samt bistå med energikompetens inom regionen, bland annat genom att bygga upp och administrera regionala nätverk inom områdena energieffektivisering och förnybar energi. Energikontorets verksamhet inriktar sig främst till hushållens, mindre organisationers och de små företagens energitillförsel och energianvändning.

Nuvarande organisation och ekonomi

Kontorets roll är att aktivt arbeta med olika satsningar inom energieffektivisering och hållbar utveckling samt initiera, samordna och genomföra nationella, regionala och lokala projekt, bl a på uppdrag från länsstyrelsens Klimatråd. Flera samarbetsområden finns med Länsstyrelsen, värdorganisationen och ett antal av länets primärkommuner.

Budgeten för 2014 har en omslutning på ca 4 mkr, inkl projektverksamhet.

Finansieringsbilden är följande

Energimyndigheten	501 100
Swerea/SWECAS AB	100 000
Regionförbundet	400 000
Länsstyrelsen	100 000
SUMMA	1 101 000
Projektverksamhet	2 899 000
TOTALT	4 000 000

2014-04-11

Kostnaderna för år 2014 är enligt följande

Köpta tjänster	1 000 000
Resor och övrigt	100 000
Personal	2 900 000
TOTALT	4 000 000

Antalet fast anställda är två personer på heltid och därutöver finns två personer som är projektanställda, i samarbete med Tranås kommun samt Länstrafiken/Jönköpings kommun.

Ändrade förutsättningar

Två större förändringar inträffar under den närmaste tiden som berör Energikontorets verksamhet. För det första gäller det regionkommunbildningen som innebär att Regionförbundets roll och del i finansieringen övergår till Regionkommunen från 1 januari 2015.

För det andra har Energimyndigheten meddelat att värdskapet för Energikonoret måste övergå till offentlig organisation, senast 1 januari 2016. Bidrag från Energimyndigheten för 2015 ges under förutsättning av att beslut om offentlig huvudman beslutats under 2014.

Sammantaget innebär detta att nuvarande finansiering från Regionförbundet övergår till Regionkommunens ansvar redan 2015.

Samtidigt måste huvudmannaskapsfrågan således få sin lösning under 2014 med avseende på 1 januari 2016.

Alternativa huvudmannaskap

Inför ändrat huvudmannaskap har jag analyserat olika alternativ:

Energicentrum A6.

Centrumet är för närvarande inriktat på information till hushåll och mindre företag

Fem av länets 13 kommuner har avtal om nuvarande verksamhet.

Skulle Energicentrum vara ett alternativ för EKNS krävs en lämplig associationsform eller ett avtal med någon kommun som huvudman.

Inom Regionkommunen

Placering inom Regionkommunorganisationen har flera alternativ vad gäller förvaltning/funktion. För närvarande finns Landstingsfastigheter och Serviceförvaltning och andra funktioner som kan inrymma Energikontoret.

Inom Regionkommunen finns placeringsalternativ, som i huvudsak är av intern karaktär och andra som är mer externt inriktade. EKNSs arbete är av projektkaraktär och för närvarande riktat mot kommuner, näringsliv, Energimyndigheten samt Klimatrådet.

2014-04-11

En möjlig lösning kan också vara en organisatorisk placering inom Regionkommunen med fysisk placering vid SWEREA/Swecast. Denna lösning förutsätter att lokaler och andra praktiska omständigheter föreligger. Skäl som talar för denna placering är närheten till olika industribranscher.

Vidare kan frågan sammankopplas med framtida placering av Regionförbundets Miljösamverkan-F.

Det finns all anledning att avvakta med slutlig organisatorisk placeringen inom regionkommunen.

Annan offentlig huvudman

För närvarande finns endast ett fåtal offentliga organisationer som är länsgemensamma;

- ALMI företagscenter, har en ägarbild med staten som ägare till 51% och landstinget med 49 %. ALMI har ett tydligt företagsuppdrag

- Mediacyter i Jönköpings län och Smålands Turism, vilka dock har helt annan verksamhetsinriktning.

Ytterligare andra alternativ har ej kunnat identifieras. De tre nämnda alternativen bedöms inte adekvata i sammanhanget som värdorganisation till Energikontoret.

Slutsatser

Uppgiften att finna en regional offentlig värdorganisation är komplex med hänsyn till det specifika uppdraget och projektverksamhet med många olika parter som gäller för Energikontoret. Jag konstaterar att EKNSs uppdrag är väsentligt och med nära anknytning till såväl Regionkommunen som primärkommunerna samt till Länsstyrelsen.

Det finns en nära koppling till Regional utvecklingsstrategi, RUS. Anknytningen gäller även till Klimatrådet och dess energifrågor.

Finansiering och organisatorisk placering bör vara långsiktig.

Placering vid Energicentrum A6 har många fördelar, men denna organisation är tydligt koncentrerad mot hushåll och mindre företag, medan EKNS har andra målgrupper och uppdragsgivare. Dessutom omfattar Energicentrum A6 knappt hälften av regionens primärkommuner. Skulle primärkommunerna gemensamt aktualisera annan organisation av Energicentrum i ett närmande till Regionkommunen får detta beaktas i det fortsatta arbetet.

2014-04-11

Mina slutsatser är följande:

Beslut bör fattas snarast under 2014 av Landstinget att från 1 jan 2016 svara för en placering av Energikontor Norra Småland inom Regionkommunen och därmed i offentligt huvudmannaskap.

Regionkommunen arbetar vidare under 2015 med fortsatt analys av organisatorisk placering inom regionkommunorganisationen, hur nuvarande arbetsordning för styrgrupp m.m. skall organiseras samt vad som är Regionkommunens långsiktiga ambition med energikontoret.

Regionkommunen erbjuder under 2015 verksamhetsövergång för berörd personal till Regionkommunen från 1 januari 2016.

Att SWEREA/Swecast AB behålls som värdorganisation under 2015 för Energikontor Norra Småland.

LANDSTINGETS KANSLI

Ulf Fransson

2014-04-11

Landstingets kansli

Ulf Fransson

Jönköpings flygplats

Inledning

I enlighet med Regionbildningskommitténs förslag har beslutats att en översiktlig analys skall redovisas över Regionkommunens fortsatta engagemang i Jönköpings flygplats i form av driftbidrag och eventuell del i ägarskap.

Jönköpings kommun äger (100%) och driver Jönköpings flygplats sedan 1 januari 2010.

För närvarande bidrar Landstinget med sammanlagt 6 mkr som driftbidrag till flygplatsen.

Nuläge för flygplatsen

Vid flygplatsen bedrivs i nuläget reguljär passagerartrafik till/från Arlanda med NextJet som operatör och chartertrafik med Apollo, Ving samt Fritidsresor som researrangörer. Inom fraktområdet opererar TNT, Time Matters samt svenska Posten. Dessutom har flygplatsen incharter av framförallt tyska turister under sommarsäsong.

Antal passagerare har under 2013 uppgått till 94.000 och för de närmast föregående åren var siffrorna 2012-77.670, 2011-82.852 samt 2010-73.574. Ökningen av antal passagerare beror på ökning av utlandstrafik (in- och utcharter samt Ryan Air).

Fraktflyget uppvisar en ökad volym mellan 2012 och 2013, en ökning från 5313 ton till drygt 6000 ton.

Kapacitetsmässigt är flygplatsen dimensionerad för ca 300.000 passagerare och vad gäller frakttrafik finns möjligheter till betydligt större volymer.

Vad som snarast kan vara en hämmande faktor för fortsatt utveckling är miljödomstolens kommande dom i ärendet om flygplatsens miljökoncession. Förhandlingar i ärendet ägde rum 17-19 mars 2014.

2014-04-11

Den ekonomiska bilden för flygplatsen är negativ, men har förbättrats mellan 2012 och 2013. Resultatet för 2013 visar på en förlust med 14,8 miljoner kronor och för 2012 var siffran 18,3 miljoner. Det regionala stödet från Landstinget var 6 miljoner kronor för 2013 och likaså för 2012.

Antal årsanställda uppgår till cirka 40.

Framtidsläge för flygplatsen

En framtidsbedömning för trafikutvecklingen är knappast en fråga för denna PM, men jag kan dock konstatera att potential finns för ökad såväl passagerartrafik som för fraktflyg. För chartertrafiken finns likaså goda utsikter. Lågprisbolaget Ryan Air trafikerade flygplatsen sommaren 2013 och bidrog till positiva siffror. Trafikeringen för detta bolag 2014 är osäker.

Stort arbete pågår för att etablera en europeisk linje till/från Jönköping.

Icke heller ankommer det på denna analys att beskriva marknadsläget i stort, men jag kan notera att för passagerartrafiken så finns ett tillräckligt befolkningsunderlag inom geografiskt närhåll, men jag konstaterar likaså att passagerartalen i nuläget inte står i relation till befolkningstalen. Orsaken till detta står säkert att finna i flera omständigheter med bl a många förändringar i den reguljära trafiken under senare år samt att det finns konkurrerande flygplatser med flera destinationer på nära avstånd. Vad gäller stockholmstrafiken har vi dessutom en situation med stark konkurrens från såväl bil och tåg men även linjebuss.

Miljödomstolens kommande utslag är även en faktor av betydelse för flygplatsens utvecklingsmöjligheter.

Regionperspektiv

Landstinget bidrar med 6 miljoner kronor årligen som driftstöd till Jönköpings flygplats. Landstinget och kommande Regionkommun har som uppgift att svara för kommunikationsfrågor i stort. Det finns möjligheter att inom ramen för regionala infrastrukturmedel bidra till flygplatsen, liksom att i övrigt bidra till flygplatsdrift eftersom offentliga bidrag till regionala flygplatser, med färre än 200.000 passagerare, är tillåtet, enligt EUs konkurrensbedömning.

Det är alltid en politisk bedömning huruvida ett visst slag av kollektivtrafik skall stödjas eller ej. I budgethandlingar från landstinget finns motiven angivna för det regionala stödet till flygplatsen. Det regionala stödet per flygpassagerare uppgår till 64 kronor. Denna siffra är endast en enkel beräkning utifrån antal resor/passagerare och tar ej hänsyn till nytta/intäkt eller inrikes-/utrikestrafik. Inberäknas den primärkommunala underskottstäckningen i stödet blir naturligtvis stödet betydligt högre.

2014-04-11

Ett annat regionperspektiv på frågan är vilken den regionala nyttan av flygplatsen är. Flera perspektiv finns på frågan som utveckling och tillväxt, attraktivitet samt tillgänglighet.

Handelshögskolan i Jönköping har i en studie från 2012 redovisat en analys ”Jönköpings flygplats och den regionala ekonomin”. Beräkningarna visar på en flygplatseffekt om 3200 arbetstillfällen, 650 företag och ca 9000 invånare.

Samtidigt konstateras att passagerartalet på flygplatsen i förhållande till befolkningsunderlaget är relativt lågt. Det för tanken till alternativa kommunikationer i form av framförallt bil och tåg, men även till alternativa flygplatser för resa till Stockholm eller till andra destinationer.

Länet har goda vägförbindelser i flera riktningar och som samtidigt är i riktning till andra flygplatser (Landvetter, Kastrup, Arlanda, Skavsta, Växjö och Halmstad).

Planerade järnvägssträckor, Götalands- och Europabanor, tillsammans med befintlig Södra stambana samt andra interregionala järnvägsförbindelser spelar likaså in på flygplatsens marknadssituation idag och i framtiden.

Ur näringslivsaspekt är det naturligtvis angeläget med en flygplats i regionen, inte minst för inresande till såväl större som mindre företag. Detta sammanfaller även med intressen från Högskolan och de statliga verken.

Den sedan några år påbörjade in-charter-trafiken med Smålands Turism AB som arrangör förutsätter naturligtvis att regionen har en fungerande flygplats.

Slutsatser

Som framgår av redovisningen ovan, inte minst ”Regionperspektiv”, är framtidssituationen för flygplatsen svår att bedöma. Skulle fraktflyg, lågprisflyg samt charter utvecklas i en positiv riktning liksom att Jönköping kan få en europadestination bör förutsättningarna för ytterligare förbättrad ekonomi föreligga. Dessutom krävs att Arlandatrafiken uppvisar stabilitet.

Miljödomstolens kommande utslag är naturligtvis likaså avgörande för flygplatsens utvecklingsmöjligheter.

Mitt förslag med hänsyn till uppdrag och redovisat underlag är
***att nuvarande regionalt stöd om 6 miljoner kronor fortsätter,
att frågan om Regionkommunens eventuella ägarandel i Jönköpings flygplats
senareläggs samt
att Regionkommunen noga följer utvecklingen för flygplatsen.***

LANDSTINGETS KANSLI

Ulf Fransson

Landstingets kansli

Ulf Fransson

Smålands Turism AB

Inledning

Smålands Turism AB är ett samägt aktiebolag mellan regionens primärkommuner (50%) och nuvarande Landsting (50%).

Bolagets uppgift är att (enligt uppdragsavtal från 2007):

utveckla och främja turism genom insatser på regional, nationell och internationell nivå. Bolaget ska arbeta för en utveckling av turism tillsammans med kommuner, kommuner i samverkan, lokala turistaktörer som bolaget finner lämpliga för ändamålet. Bolaget skall särskilt arbeta med marknadsföring, bokningsverksamhet, försäljning, kompetensförsörjning, kompetensutveckling samt produktutveckling inom turistområdet.

Utifrån uppdraget finns följande affärsidé formulerad:

Smålands Turism AB erbjuder hög kompetens och samordning inom turismen. Vi utvecklar plattformar för marknadsföring och samverkan, som stärker regionens turistiska konkurrensförmåga och genererar lönsam tillväxt i regionen och dess företag.

Nuvarande organisation och ekonomi. Andra regioner

Nuvarande organisation är ett aktiebolag och vars verksamhet grundas på den ekonomiska ram som ägarna ställer till förfogande och som i övrigt kan utvecklas genom samverkan och projektverksamhet.

För närvarande har Smålands Turism AB fyra anställda och en omsättning på 11,8 mkr med en sammanlagd ägarinsats på 9 mkr, varav 4,5 mkr från Landstinget och 4,5 mkr från primärkommunerna. Övriga intäkter kommer från projektsamverkan. Årets resultat (2013) uppgår till 149 tkr.

En jämförelse med andra regioner i landet ger vid handen en mycket splittrad bild. I många fall är besöksnäringen organiserad under beteckning av Destinationsutveckling eller Visit jämte specifika regionnamn. I andra områden är det organisationer som är anknutna till Regionförbund och kommande regionkommuner, Länsstyrelse och kommungrupperingar. Oftast finns samband i någon form till primärkommuner, som i flera fall kan vara de lokala turistorganisationerna, vilka i sin tur har en varierande organisationsstruktur.

2014-04-11

Associationsformen för de regionala/länsvisa organisationerna varierar mellan aktiebolag, stiftelser och ren förvaltningsform. Aktiebolagen har i flera fall privata aktörer med i ägarkretsen.

Generellt gäller att stora offentliga stöd förekommer till samordnings- och utvecklingsfunktionerna inom besöksnäringen.

Frågor i samband med regionkommunbildning om alternativa ägandestrukturer och associationsformer

I samband med regionkommunbildningen har diskussion uppkommit om fortsatt ägarstruktur.

Alternativen för Smålands Turism AB är huruvida nuvarande ägarfördelning och organisationsform skall bestå efter regionbildningen eller om ägarbildningen skall förändras till 100 % Regionkommun som ägare (andra alternativ finns naturligtvis). Vidare uppstår följdfrågan om associationsform i det läge då vi eventuellt endast har en ägare.

Fördelar med nuvarande ägarförhållande:

- primärkommunalt engagemang och därmed aktiviteter som täcker hela regionytan
- lokala näringsidkare inom besöksnäringen har ofta nära kontakter med primärkommunen
- kommunengagemanget inom besöksnäringen medför ofta kontaktyta mot andra politikområden som är angelägna ur ett regionalt perspektiv (infrastruktur, kollektivtrafik, kompetensfrågor m.m.)

Fördelar med nuvarande organisationsform:

- aktiebolag är en användbar associationsform i förhandlingar med andra aktörer, nationellt och internationellt
- möjliggör externa delägare i framtiden

Fördelar med samlat regionägande:

- enklare beslutsprocess
- besöksnäringen är en väsentlig del i näringslivs- och attraktivitetsarbetet och samverkan inom detta och med andra politikområden blir enklare
- enklare med samarbete över regiongränser (Småland och andra områden)

Fördelar med förvaltningsform i stället för aktiebolag

- likartad styr- och ledningsfunktion inom helägd verksamhet

2014-04-11

Ett ytterligare alternativ till nuvarande ägar- och finansieringsmodell skulle kunna var ett oförändrat ägarförhållande med en ändrad finansieringsbild, på sådant sätt att Regionkommunen tar på sig hela finansieringen (skatteväxling). Detta alternativ kan beaktas under kommande mandatperiod utifrån gjorda erfarenheter.

Slutsatser

Mina slutsatser gällande ägarstruktur och associationsform är följande.

- Samverkansskälen med kommunerna är väsentliga för närings utveckling och de kontaktytor som skapas mellan näringen och bolaget via kommunerna är av största betydelse.

- Kommunägandet skapar förutsättningar för närings utveckling över hela regionytan.

- ***Kommunägandet ger möjligheter och skapar förutsättningar för engagemang som motiverar samfinansiering. Det är dock väsentligt att samtliga ägare och bolaget gemensamt finner arbetsformer som stimulerar samarbetsprocessen. Ömsesidig information är väsentlig för goda resultat inom besöksnäringen.***

- Även om fortsatt samarbete har många anknytningar till Småland och det därvid kan uppkomma komplexa beslutssituationer med många delägare föreslår jag ***att inga förändringar görs i ägar- och finansieringsbilden inför den nya mandatperioden och regionkommunbildningen.*** Samverkansskälen med kommunerna och därmed turistoperatörerna är så tydliga att de överväger eventuella nackdelar.

Som alternativ finns möjligheten med nuvarande ägarförhållande och en finansiering genom Regionkommunen (avtal/skatteväxling).

Jag konstaterar att möjligheter skapas till dialog och samverkan mellan regionkommunen och primärkommunerna även inom Kommunalt forum, vilket kan överbrygga eventuella svårigheter med splittrad ägarbild.

Eftersom ägarstrukturen föreslås bibehållen faller frågan om associationsform, varför aktiebolag kvarstår och som i sig förefaller lämpligt med hänsyn till slutande av avtal i många situationer, såväl nationellt som internationellt.

Ytterligare argument för ett fortsatt oförändrat ägarskap och associationsformen aktiebolag är att befintlig verksamhet pekar på goda resultat, en stark uppslutning från ägarhåll samt enigt agerande i styrelsen.

LANDSTINGETS KANSLI

Ulf Fransson

Planeringsdelegationen §§ 60-85

Tid: 2014-05-27, kl 09:00-12:20, 13:00-14:00

Plats: Landstingets kansli, sal A

§ 71 *Region Jönköpings län – ställningstagande till vissa*
Dnr *frågeställningar*
LJ2014 Föreligger handling avseende ställningstagande till frågor i
/353 samband med regionbildning.

Beslut

Planeringsdelegationen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att den nyvalda regionstyrelsen ansvarar för likvidation av Regionförbundet,

att vid fastställande av utdebitering för 2015 beakta behov av en skattehöjning på två öre avseende Regionförbundets kostnader som avlastas länets kommuner,

att godkänna inriktning för organisationstillhörighet/fortsatt arbete för här redovisade verksamheter med blandad ägarstruktur och finansering,

att om länets kommuner så beslutar vara värd för primärkommunal verksamhet i samverkan.

Utdrag: Landstingsstyrelsen

Vid protokollet

Siw Kullberg
Justeras

Håkan Jansson

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Sandqvist